

ការវិភាគ

**របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិតហុក-សាវណ្ណ
ក្រោមប្រធានបទ មុនព្រះពុទ្ធត្រាស់ដឹង ព្រះពោធិសត្វ
ព្រះសិទ្ធត្ថបានផ្តាព្វនូវមារព្រមទាំងសេនា ទីបំផុតព្រះអង្គ
មានជ័យជំនះបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ តើមារដែលព្រះអង្គ
បានផ្តាព្វនោះ បានដល់អ្វី ?**

website : www.hoksavann.org
ថ្ងៃទី៥ ឧសភា ២០០៧

មារដែលព្រះពោធិសត្វបានផ្តាព្វមុនត្រាស់ដឹងនោះមានពីរប្រភេទគឺ មារក្តៅមួយ ត្រជាក់មួយ ។ មារក្តៅតាមការនិទានក្នុងពុទ្ធប្រវត្តិថា បន្ទាប់ពីព្រះពោធិសត្វព្រះសិទ្ធត្ថបានសោយមធុបាយាស ដែលឆាងសុជាតាបានថ្វាយមក ព្រះអង្គបានពិចារណាយើញថា នៅយប់នោះ ព្រះអង្គពិតជាបានត្រាស់ដឹងជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងលោក ។ បានជាព្រះអង្គហ៊ានសន្និដ្ឋានទុកជាដូច្នោះ ព្រះអង្គបានរកឃើញមាតិកាផ្លូវត្រាស់ដឹងនៅពេលនោះឯង ។ ព្រះអង្គបានគត់ព្រះភ្នែកពែនព្រះបាទនៅក្រោមដើមពោធិព្រឹក្ស ដោយតាំងព្រះទ័យប្រតិបត្តិតាមសីលសមាជបញ្ញា ដែលជាមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ជាផ្លូវនៃការត្រាស់ដឹង ។ ពេលនោះឯងមានពួកមារាធិរាជ ព្រមទាំងសេនាបានលើកទ្វេច្រើនមីរដេរដាស ស្ថិតនៅពីមុខពីក្រោយ ពីចំហៀង ខ្លះហោះហើរដើរលើអាកាស ខ្លះជិះសត្វពាហនៈផេរូងៗ ដែលមានដៃកាងដាវលំពែងធ្នូស្នា បញ្ចេញប្លុកប្លុករបស់ខ្លួនកក្រើកព្រះធរណី ឆាំគ្នាមកកំរាមកំហែងព្រះពោធិសត្វ ដែលកំពុងគង់ចម្រើនធម៌យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ ។ គោលបំណងនៃពួកមារ ដែលមកច្បាំងនឹងព្រះពោធិសត្វពេលនោះ គឺមិនចង់ឲ្យព្រះពោធិសត្វត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធកន្លងវិស័យរបស់ខ្លួន ពុំមែនត្រឹមតែដំណើរមហន្តរាយដែលព្រះអង្គកំពុងគង់នោះទេ ។ ឯព្រះពោធិសត្វបានផ្តាព្វវិញដោយបារមីធម៌ ដែលព្រះអង្គបានកសាងជាច្រើនជាតិមកហើយ បំណងត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធដើម្បី

ចម្លងសត្វ ឲ្យបានសំរេចព្រះនិព្វាន ជាការរំលត់ទុក្ខ ។ ទីបំផុតពួកមានព្រមទាំងសេនា បានត្រូវបរាជ័យដោយបានមិនបស់ព្រះអង្គ មានទានបារមីជាដើម ។ បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមក្តៅបានផុតរលត់ទៅ ពួកមានបានគិតថា នៅមានមធ្យោបាយមួយទៀត ដើម្បីយកជ័យជំនះពីព្រះសិទ្ធក្នុងពោធិសត្វ គឺសង្គ្រាមត្រជាក់ ។ មធ្យោបាយទី២នេះ គឺពួកមានបានបញ្ចេញបុត្រិករបស់ខ្លួន៣នាក់ ដែលមានរូបលោមពណ៌ដ៏ល្អឆើតឆាយ លើសស្រ្តីក្នុងស្នេហា គឺព្រះនាងរាគី ព្រះនាងអរតី និងព្រះនាងតណ្ហា ដោយមានគំនិតថា បើព្រះពោធិសត្វមានព្រះទ័យស្រឡាញ់ជាប់ចិត្តនឹងបុត្រីខ្លួនក្នុងផ្លូវកាមគុណ គឺរូបសម្លេងក្លិនរសនិងសម្ផស្សហើយ នឹងមិនបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធឡើយ ពេលនោះខ្លួនបានទទួលជ័យជំនះ ។ បុត្រិករបស់ពួកមានទាំងបីនាក់ក៏បានបញ្ចេញជំនាញការរបស់ខ្លួន ដោយបច្ចេកទេសខ្ពស់ តាមការបង្ហាត់បង្រៀនរបស់បិតាខ្លួន ដោយការរំលៀងកាច់ក្បាច់យ៉ាងទន់ភ្លន់ ប្រើអស់ចំណេះអស់សមត្ថភាពដែលខ្លួនមាន ក៏ពុំអាចធ្វើឲ្យព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គកំរើកទៅរកកាមគុណទាំងនោះឡើយ ។ សង្គ្រាមត្រជាក់ទី២នេះ ពួកមានបានត្រូវបរាជ័យទៀត ហើយសុំចុះចាញ់ រួចក៏បាត់ខ្លួនអស់ទៅ ។ ពេលនោះហើយដែលព្រះពោធិសត្វសិទ្ធក្នុងបានឈ្នះពួកមានដោយដាច់ខាត ហើយការត្រាស់ដឹងជាសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក៏កើតឡើងក្នុងពេលនោះឯង ក្នុងថ្ងៃ ១៤កើតខែពិសាខណេលភ្លឺស្រាងៗ ។ នៅពេលនោះ ពួកទេវតាបានជ្រាបពីការត្រាស់ដឹងនេះ ក៏ថ្វាយព្រះពរសព្វសាធុការចំពោះព្រះពុទ្ធឈ្នះមារ ។ ផ្កាលើគ្រប់ផុសក៏បានរីកស្កុះស្កាយជាសញ្ញានៃការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះអង្គ ។

ពួកមានទាំងពីរប្រភេទដែលបានពោលមកនេះ បើនិយាយតាមផ្លូវចិត្តវិញ គឺពួកមានដែលច្បាំងនឹងព្រះពោធិសត្វ ដោយប្រើយុទ្ធភណ្ណផ្សេងៗនោះ ជាធិមិត្តរូបនៃទោសៈជាសង្គ្រាមក្តៅដែលស្ថិតនៅក្នុងព្រះទ័យព្រះពោធិសត្វព្រះសិទ្ធក្នុងពេលមិនទាន់បានត្រាស់ដឹង ព្រោះមនុស្សដែលប្រើធម៌ហឹង្សាច្បាំងកាប់សម្លាប់គ្នា ដោយសារទោសចិត្ត ។ ឯបុត្រិករបស់មានទាំងបី គឺនាងរាគី នាងអរតី និងនាងតណ្ហា ជាធិមិត្តរូបនៃលោភៈ ឬរាគៈ ជាសង្គ្រាមត្រជាក់ ដែលស្ថិតនៅក្នុងព្រះទ័យព្រះពោធិសត្វសិទ្ធក្នុង ពេលមិនទាន់បានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ព្រោះមនុស្សដែលជាប់ចិត្តក្នុងកាមគុណ ៥មានរូបជាដើមដោយធម៌រាគៈ ។ មធ្យោបាយយកឈ្នះចាញ់គ្នាក្នុងផ្លូវអាណាចក្រគេប្រើវិធីទាំងពីរប្រភេទ គឺពិធីល្អងលោមផ្លូវចិត្តជាសង្គ្រាមត្រជាក់ គឺការផ្សាយមនោគមវិជ្ជា បញ្ចុះបញ្ចូលទាញមនុស្សឲ្យជឿនូវជំនឿរបស់ខ្លួន ។ វិធីមួយទៀត គឺមធ្យោបាយក្តៅគំរាមកំហែងដោយសំដីរហូតប្រើអារ្យធម្មភណ្ណ ដើម្បីឲ្យខ្លាចហើយចុះចាញ់ វិធីនេះជាមធ្យោបាយក្តៅច្បាប់ ភាគច្រើនអ្នកមានអំណាចប្រើមកលើអ្នកទន់ខ្សោយគ្មានអំណាច ។ អកុសលមូលទាំង៣គឺ លោភៈ ទោសៈ មោហៈ ជាបូសគល់នៃនាំឲ្យបុគ្គលសាងបាបកម្ម ដែលមានទោសធ្ងន់ស្រាលជាងគ្នា គឺលោភៈមានទោសស្រាលតែពិបាកលះ, ទោសៈមានទោសធ្ងន់តែស្រណុក ចំណែកមោហៈមាន

ទោសធ្ងន់ផងពិបាកលះផង ។ អកុសលមូលទាំងបីនេះ ព្រះពោធិសត្វព្រះសិទ្ធក្នាលះបានទាំងបីដោយដាច់ខាត ទើបព្រះអង្គបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ។ លោភៈ ឆិងរាគៈ ការជាប់ចិត្តទៅលើកាមគុណ៥មានរូបជាដើម ពិបាកលះណាស់ ។ តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ អ្នកកាន់អំណាចរដ្ឋខ្លះចាញ់សង្គ្រាម ដោយសារគេបញ្ចូលស្រីមកធ្វើជានុយ ។ ក៏ដូចគ្នានឹងប្រទេសកម្ពុជា បានបាត់បង់ទឹកដីក្នុងសម័យកាលខ្លះ ក៏ដោយសារតែអ្នកដឹកនាំខ្មែរសប្បាយភ្លេចខ្លួននឹងស្រី ដែលគេយកមកឲ្យជានុយដូចនេះដែរ ។^{១៧៧}

